

Social - kulturel - politisk oplysning

Folkevirke

Tema: Hvad er typisk dansk?

Hvad er typisk dansk?

Indtil 1864 var Danmark en multinational stat, men efter tabet af Norge, Slesvig og Holsten blev Danmark en nationalstat. Ideen bag nationalstaten var, at staten gennem nationalopdragelse ville bevidstgøre befolkningen, så den var i stand til at deltage i det politiske liv. Danskerne blev et folk med samme sprog, historie og religion. Malerne blev sendt ud for at male den danske natur, og digterne skrev om den danske historie, naturen, det danske sprog og det danske folk. Der blev oprettet et national-historisk museum på Frederiksborg Slot, indført flagdage og de danske sange blev afsunget fra Højskolesangbogen ved enhver lejlighed, hvor danskerne var samlet.

Især i Slesvig, som nu var en del af det tyske kejserrige, blev danskheden dyrket. Det måtte dog foregå i skjul, da det var forbudt af de tyske myndigheder. Den dag i dag viser Sønderjylland sit danske sindelag ved at have røde knopper på flagstængerne.

Danskhed ændrer sig i tidens løb. Under den tyske besættelse havde danskerne et behov for at hylde det danske. Danskerne mødtes til "Alsang" og gik med "Kongenål" i knaphullet.

I 1960'erne manglede Danmark arbejdskraft, og danskerne inviterede gæstearbejdere til Danmark. De kom typisk fra kulturer, som var meget anderledes end den danske. Gæstearbejderne slog sig ned i Danmark og stiftede familie. I 1973 blev

Danmark medlem af de europæiske fællesskaber. Disse begivenheder har været med til at ændre begrebet danskhed.

For de første immigranter, som kom til Danmark i 1960'erne, var det svært at finde sig tilrette. Danskerne var ikke vant til kulturmødet og havde efter den anden verdenskrig levet i en enhedskultur. I løbet af nogle år gik det op for danskerne, at det ikke kun var nydanskerne, der skulle tilpasse sig, men at danskerne også selv måtte være åbne for påvirkninger udefra.

Udviklingen hen mod et mere multikulturelt samfund er siden fortsat, derfor er det ikke længere entydigt, hvad "der er typisk dansk".

Siden 1970'erne har folkeskolen fået nye historiebøger, som nedtoner den nationale danske historie og i stedet fokuserer på den europæiske historie.

For at skabe et demokratisk samfund, der fungerer, er det ikke nok, at der er lige ret og pligt og en samfundsøkonomi, som fungerer. Der skal være en solidaritet mellem nationens borgere og en sammenhængskraft mellem folket og staten. Denne sammenhængskraft skabes blandt andet gennem en fælles følelse af "at være dansk".

Prøv at overveje

Vælg fem billeder med motiver, der er typisk danske. Prioriter dem ud fra din egen mening. Lad et par andre deltagere gøre det samme. Argumenter for egne synspunkter. Diskuter.

Nævn karaktertræk, der er specielt danske.

Føler du dig dansk? Begrund det.

Litteratur:

Ove Korsgaard: Tænkepauser – Folk, Danskernes Akademi 2013

Kim Sundbøll: Findes der fælles danske værdier, Folkevirke 2003

Inger Adriansen: Nationale symboler i Det Danske Rige 1830-2000, Museum Tusulanums Forlag 2003

Benny Andersen: "Langt lavere marker" fra Verdensborger i Danmark, Borgen 1998

Jacques Blum: Hvad er en dansker? Fra Jeanne Bau-Madsen: Bro over kulturkløften, Folkevirke 1997

Få mere at vide ved henvendelse til Folkevirke, Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal, 1153 København K.

E-mail folkevirke@folkevirke.dk

Se også Folkevirkes hjemmeside www.folkevirke.dk